

Стешенко О.Д.

к.е.н., доцент

Капустіна М.І.

магістр

Український державний університет залізничного транспорту, м. Харків

ВИКОРИСТАННЯ МОДИФІКОВАНОГО МЕТОДУ ПОРТФЕЛЬНОГО АНАЛІЗУ У РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТІ

Ефективне управління кредитним ризиком в умовах невизначеності й нестабільності сучасних умов господарювання доцільно проводити із додержанням визначених стратегічних орієнтирів розвитку кредитної діяльності. Практика показує, що посилення кредитних та відсоткових ризиків зумовлене недостатньою розробкою стратегічного підходу ризик-менеджменту.

З позиції проведення ефективного ризик-менеджменту, портфельний аналіз можна визначити як інструментарій, за допомогою якого оцінюється стратегія розвитку кредитної діяльності з подальшим визначенням галузевих пріоритетів, додержання яких забезпечить необхідну якість кредитного портфеля щодо сукупного кредитного ризику. При цьому здійснюється оцінювання привабливості кредитної діяльності у різних сегментах ринку кредитних послуг й визначається безпечність цієї діяльності на кожному з цих ринків.

Метою проведення портфельного аналізу у системі ризик-менеджменту є раціоналізація розподілу кредитних ресурсів між сегментами ринку з огляду на притаманний їм кредитний ризик.

Застосування портфельного аналізу в системі ризик-менеджменту поділяється на такі етапи:

- 1) розподіл кредитів на стратегічні структури господарювання;
- 2) визначення відносної ризиковості окремих суб'єктів господарювання і перспектив розвитку відповідних ринків;
- 3) побудова та аналіз портфельних матриць (матриць стратегічного планування) з подальшим визначенням очікуваної стратегічної позиції кредитного портфеля;
- 4) розробка стратегії розвитку для кожного суб'єкту господарювання.

Одним із основних модифікованих методів портфельного аналізу у конкурентному середовищі є матричний метод.

Матриця – це модель, що може бути побудована на основі будь-яких показників. Найбільше поширення одержали двовимірні матриці, за допомогою яких об'єкти стратегічного позиціонування можуть порівнюватися один з одним за обраними критеріями. При цьому реалізуються такі важливі принципи маркетингу, як сегментація ринку (виділення значущих критеріїв на основі аналізу зовнішнього середовища) й узгодження (попарне зіставлення критеріїв) [1].

Для реалізації матричного методу необхідно визначити перелік суб'єктів господарювання, відповідно до яких проводиться оцінювання впливу внутрішніх та зовнішніх факторів середовища.

Сучасна практика збирання та узагальнення статистичної інформації щодо якості кредитної діяльності дозволяє рекомендувати у якості базового сегмента види економічної діяльності, у розрізі яких надаються кредити [2].

До факторів, що мають значний вплив на конкурентну позицію видів економічної діяльності при мінімізації кредитних ризиків, пропонуємо включити такі:

– середні коефіцієнти зростання обсягів наданих кредитів у розрізі видів господарської діяльності, значення яких визначають загальні тенденції та перспективи розвитку масштабів кредитної діяльності для виділених сегментів;

– середні коефіцієнти відхилення рівня проблемної заборгованості, які можуть розглядатися як умовні характеристики внутрішнього кредитного ризику, притаманного окремим видам господарської діяльності.

Таким чином, результатом поєднання угруповання видів господарської діяльності за визначеними факторами є чотири конкурентні позиції кредитних ризиків, які зумовлюють необхідність використання різних стратегій ризик-менеджменту. Якщо припустити, що поточна стратегія поведінки окремого суб'єкту ризик-менеджмента відображується у існуючій структурі кредитного портфеля, то обґрунтування можливих управлінських заходів з поліпшення якості такого портфеля та зменшення кредитного ризику потребує доповнення розробленої матриці показниками питомої ваги окремих груп видів діяльності у структурі наданих кредитів.

Оптимізація стратегії ризик-менеджмента передбачає:

– ґрунтовну розробку та ефективно впровадження маркетингової політики щодо окремих кредитних банківських продуктів, їх подальший розвиток на базі інноваційних технологій;

– наукове обґрунтування прийняття рішень на всіх етапах процесу кредитування з урахуванням впливу як внутрішніх по відношенню до кредитної угоди факторів, так зовнішніх – загального стану та тенденцій розвитку світової та національної фінансової системи.

1. Вітлінський В.В., Верченко П.І. *Аналіз, моделювання та управління економічними ризиками*: навчально-методичний посібник. Київ: КНЕУ, 2000. 292 с.

2. Інформація про функціонування ЄІС «Реєстр позичальників» / Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.

Ящук Т.А.

викладач

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Зростаючий рівень конкуренції, нові вимоги до якості освітніх послуг, пов'язані із задоволенням потреб підприємств і організацій у висококваліфікованих фахівцях, обумовлюють постійне прагнення освітніх установ до досягнення високих стандартів якості освітніх послуг, завоювання лідируючого положення в галузі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів, отримання конкурентних переваг. У зв'язку з цим вивчення освітніх потреб, своєчасний аналіз динаміки попиту на освітні послуги, прийняття науково обґрунтованих рішень про перспективи розвитку вузу є необхідними умовами забезпечення ефективної роботи закладу вищої освіти. Крім того, в умовах дефіциту фінансування сфери освіти перед вузами постало актуальне завдання залучення додаткових фінансових ресурсів, і, перш за все, з позабюджетних джерел.

В останні роки питання, пов'язані з розробкою стратегії розвитку закладів вищої освіти, набувають в Україні все більшої актуальності, так як з розвитком ринку освітніх послуг освітні установи перетворюються в активних учасників ринкових відносин. Очевидно, що в умовах розширення ринку освітніх послуг у країні необхідно удосконалювати систему функціонування вищих навчальних закладів, що вимагає використання нових підходів, розробки нових організаційно-економічних механізмів управління ними. Одним з найважливіших інструментів, що дозволяють вузу успішно адаптуватися до постійно мінливих умов зовнішнього середовища, є стратегічне управління освітніми установами, яким до останнього часу не приділялося належної уваги.

Стратегічне управління виступає найважливішим інструментом, що дозволяє вузу адаптуватися до нових умов зовнішнього середовища, та покликаний максимально ефективно використовувати сильні сторони діяльності ВНЗ з урахуванням всіх можливостей для створення необхідних передумов завоювання освітньою установою лідируючого положення на ринку освітніх послуг.